

ÜNİTE 3 İÇİN EĞİTİMCİ DESTEĞİ: ORMAN AFETLERİ FARKINDALIĞI VE VAHŞİ DOĞADA HAYATTA KALMA

EĞİTİM MODÜLÜ 17: Vahşi Doğa Ortamında Afet Mağdurlarının Psikolojisini Anlamak

Yazar: Neotalentway / VETREADY Proje ortaklığı

Proje numarası: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Ancak, burada ifade edilen görüş ve fikirler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği veya Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE) görüşlerini yansıtmayabilir. Avrupa Birliği veya hibe veren kurum bu görüş ve fikirlerden sorumlu tutulamaz.

Öğretmen Rehberliğine Genel Bakış

Bu Eğitimci Destek Dosyası, Vahşi Doğada Afet Mağduru Psikolojisini Anlama eğitim modülüne eşlik etmek üzere tasarlanmıştır ve etkili sunumunu geliştirmek için özel olarak hazırlanmış metodolojik ve didaktik rehberlik sağlar.

- Eğitimcilere şu konularda yardımcı olmayı amaçlamaktadır:
- Bu modülün ünite içindeki belirli pedagojik hedeflerini anlamak
- Mesleki eğitim, sürekli mesleki eğitim ve öğretim ve diaspora öğrencilerinin katılımını sağlamak için uygun öğretim stratejileri ve araçları uygulamak
- Temel etkinlikleri güvenle kolaylaştırmak, düşünmeyi teşvik etmek ve bilginin kalıcılığını desteklemek
- Sunumu farklı formatlara (yüz yüze, çevrimiçi, karma) ve çeşitli öğrenci ihtiyaçlarına göre uyarlamak

Not: Bu modülün ve ilgili sınavın tamamlanması eğitimcinin mesleki gelişimine katkıda bulunur ve sertifikasyona yol açabilir.

Bu Eğitim Modülünün Öğrenme İçeriği

1. Eğitim Modülünün Amacı
2. Eğitim Modülünün Öğrenim Çıktıları
3. Giriş: Vahşi Doğada Afet Mağdurlarının Psikolojisini Anlamak
4. Anahtar Kavramlar ve Terminoloji
5. Önemi Anlamak
6. Bu Eğitim Modülünün Önemi
7. Vahşi Doğada Afet Mağdurlarının Psikolojisini Anlamada Doğal Afetler
8. Sel
9. Orman Yangınları
10. Fırtınalar ve Kasırgalar
11. Aşırı Soğuk
12. Duraklayın ve Düşünün
13. Vahşi Doğada Afet Mağdurlarının Psikolojisini Anlamada Teknolojik ve Endüstriyel Afetler
14. Kimyasal Sızıntı
15. Gaz Kaçağı
16. Altyapı Arızaları
17. Duraklayın ve düşünün
18. Vahşi Doğada Afet Mağdurlarının Psikolojisini Anlamada Biyolojik ve Sağlıkla İlgili Afetler
19. Vahşi Doğada Gıda Kontaminasyonu
20. Vahşi Doğada Hayvanlardan İnsanlara Bulaşan Salgın Hastalıklar
21. Vahşi Doğada Toplu Yaralanma Durumlarında Tıbbi Acil Durumlar
22. Duraklayın ve düşünün
23. İlham Veren Eylemler ve Rol Modeller
24. Keşfedilecek Daha Fazla Şey

Önerilen Öğretim Yöntemleri ve Araçları

Öğretim Yöntemi 1: Senaryo Tabanlı Tartışma

Bu yöntem, öğrencileri eleştirel düşünmeye, riskleri analiz etmeye ve bilgilerini vahşi doğada gerçekçi biyolojik veya sağlıkla ilgili afet durumlarına uygulamaya teşvik eder. Hem yüz yüze hem de çevrimiçi sunum için uygun olması, onu çeşitli öğrenci grupları için oldukça uyarlanabilir hale getirir.

Uygulama örneği: Gıda kontaminasyonu, zoonotik salgınlar ve toplu yaralanmalara yol açan tıbbi acil durumlar hakkındaki slaytları işledikten sonra, eğitmen bir senaryo sunar: "Uzak bir dağlık alanda bir yürüyüş grubunun parçasısınız. Aniden, birkaç katılımcı yemek paylaştıktan sonra gastrointestinal semptomlar geliştirirken, diğerleri de paniğe kapılıp kendilerinin de etkilenebileceğinden endişe etmeye başlar. Tıbbi yardım birkaç saat uzaklıktadır.

Hem fiziksel güvenliği hem de psikolojik desteği sağlamak için ilk önce ne yapardınız?" Öğrenciler küçük gruplara ayrılır (çevrimiçi grup odaları veya yüz yüze grup tartışmaları).

Her grup, hem tıbbi müdahaleyi hem de psikolojik desteği göz önünde bulundurarak acil eylemler önerir. Daha sonra gruplar stratejilerini paylaşırlar ve eğitmen, belirli tepkilerin neden paniği azalttığı ve dayanıklılığı artırdığı konusunda bir düşünmeyi kolaylaştırır ve kararları modüldeki temel kavramlarla ilişkilendirir:

Etkilenen bireylerin izolasyonu ve izlenmesi

Sakin iletişim ve güvence

Kontrolü yeniden sağlamak ve grup kaygısını azaltmak için görev devri

Rutinlerin ve hijyen uygulamalarının sürdürülmesi

Co-funded by
the European Union

Önerilen Öğretim Yöntemleri ve Araçları

Öğretim Yöntemi 2: Rol Yapma

Öğrenciler, gerçekçi doğa felaketi senaryolarında fiziksel müdahale ve psikolojik desteği birleştirerek pratik beceriler ve karar verme becerileri geliştirirler.

Örnek: "Bir yürüyüş sırasında, bazı yürüyüşçüler vahşi yaşamla temas ettikten sonra grip benzeri semptomlar geliştirirken, bir diğeri hafif bir yaralanma geçirir. Kurtarma saatler sürer.«

Roller:

Lider: Müdahaleyi koordine eder ve net bir şekilde iletişim kurar

Tıbbi müdahale görevlisi: İlk yardım sağlar ve semptomları izler

Psikolojik destek: Grubu sakinleştirir, paniği yönetir

Güvenlik görevlisi: Bölgenin güvenliğini sağlar ve malzemeleri organize eder

Etkinlik:

Senaryoyu canlandırır ve baskı altında kararlar alır

Hangi eylemlerin paniği azalttığını, kontrolü iyileştirdiğini ve duygusal refahı desteklediğini düşünür

Sonuç:

Doğa ortamlarında fiziksel güvenlik ve psikolojik desteği entegre eder

İletişim, liderlik ve stres yönetimi becerilerini geliştirir

Co-funded by
the European Union

Önerilen Öğretim Yöntemleri ve Araçları

Öğretim Yöntemi 3: Rehberli Yansıtma Günlüğü Tutma

Bu yöntem, öğrencilerin bilgileri pekiştirmelerine, deneyimleri temel kavramlarla ilişkilendirmelerine ve karar verme ve duygusal yönetim üzerine düşünmelerine yardımcı olur.

Örnek: Bir simülasyon veya senaryo tartışmasından (gıda kontaminasyonu, zoonotik salgın veya toplu ölüm) sonra, eğitmen öğrencileri şunları düşünmeye yönlendirir:

Fiziksel ve psikolojik riskleri yönetmede neler iyi gitti?

Hangi eylemler geliştirilebilir?

İletişim ve görev devri grup stresini nasıl etkiledi?

Etkinlik:

Küçük grup veya tüm sınıf tartışması

Öğrenciler deneyimlerini ve edindikleri dersleri paylaşır.

Eğitmen, yansımaları modül kavramlarıyla ilişkilendirir:

izolasyon, güvence, rutinleri sürdürme ve sakin iletişim.

Sonuç:

Doğa felaketi psikolojisi anlayışını derinleştirir.

Duygusal destek ve güvenlik için pratik stratejileri güçlendirir.

Eleştirel düşünmeyi ve sürekli gelişimi teşvik eder.

Geliştirici İpuçları

Gerçekçi Senaryolar Kullanın

Gerçek doğa olaylarından (örneğin, gıda kaynaklı hastalıklar, zoonotik salgınlar, toplu ölümlü olaylar) hikayeler veya vaka çalışmaları sunun.

Öğrencileri, konuya daha fazla dahil olmaları için tepkileri canlandırmaya teşvik edin.

Etkileşimli Sorular

Sık sık durup yönlendirici sorular sorun: "İlk önce ne yapardınız?" veya "Grubu nasıl sakinleştirirdiniz?"

"Grup tartışmalarını ve akranlar arası problem çözmeyi teşvik edin.

Görsel Yardımcılar ve Haritalar

Riskleri ve güvenli bölgeleri görselleştirmek için patika haritalarını, kamp alanı düzenlerini veya doğa alanlarının diyagramlarını kullanın.

Senaryo gerçekçiliğini desteklemek için tehlikelerin (kirlenmiş yiyecekler, yaban hayatı işaretleri, güvenli olmayan yapılar) görsellerini gösterin.

Simülasyonlarda Roller Atayın

Tatbikatlar sırasında öğrencilere belirli roller (lider, tıbbi müdahale görevlisi, psikolojik destek, güvenlik görevlisi) verin.

Rolün dönüşümlü olması, herkesin karar alma sürecini farklı bakış açılarından deneyimlemesini sağlar.

Adaptasyon Stratejileri

Yüz Yüze

Doğa senaryolarını canlandırmak için açık hava veya sınıf simülasyonları kullanın ve öğrencilerin fiziksel tepki ve psikolojik destek uygulamalarını sağlayın.

Aktif katılımı ve akran öğrenmesini teşvik etmek için rol yapma ve küçük grup tartışmalarını teşvik edin.

Anlayışı geliştirmek için haritalar, tehlike diyagramları veya sahte kamp alanı düzenlemeleri gibi görsel yardımcılar ekleyin.

Öğrenmeyi deneyim yoluyla pekiştirmek için ilk yardım çantaları, güvenlik ekipmanları ve senaryo malzemeleriyle uygulamalı pratik yapmalarına olanak tanıyın.

Çevrimiçi

Uzak ortamlarda etkileşimi sürdürmek için senaryo tartışmaları ve rol yapma etkinlikleri için ayrı çalışma odaları kullanın.

Gerçekçi senaryolar oluşturmak için doğa tehlikelerinin haritalarını, resimlerini veya videolarını paylaşın.

Katılımı teşvik etmek ve anlayışı değerlendirmek için anketler, sınavlar ve etkileşimli beyaz tahtalar kullanın.

Teoriyi pratik karar alma süreciyle birleştirerek, rehberli tartışma panoları veya canlı değerlendirmeler aracılığıyla düşünmeyi kolaylaştırın.

Dijital olarak deneyimsel öğrenmeyi desteklemek için ilk yardım ve güvenlik prosedürlerinin kayıtlı gösterimlerini kullanın.

Bu Modülde Ele Alınan Temel ESCO Becerileri

Hedeflenen çapraz ESCO beceri kategorisi: T3.3 – Olumlu bir tutumu sürdürmek Geliştirilen temel beceriler: Dayanıklılığı korumak, Duygusal destek sağlamak, Belirsizlikle başa çıkmak, Düşünceli kararlar almak

Dayanıklılığı koruyun. Uygulama: Vahşi doğa felaket senaryolarını (gıda kirliliği, zoonotik salgınlar, toplu zayıflık acil durumları) içeren "Duraklat ve Düşün" slaytları.

Eğitimciler bu beceriyi şu şekilde vurgular:

Uzak veya kaynakların kısıtlı olduğu ortamlarda stres altında sakin ve soğukkanlı kalma üzerine düşünmeyi teşvik edin.

Belirsizlik ve yardıma erişimin gecikmesi ortamında dirençli kalma stratejileri üzerine tartışmaları kolaylaştırın.

Duygusal destek sağlayın.

Uygulama: "Senaryo Tabanlı Tartışma" slaytları, rol yapma oyunları ile birlikte, doğa krizleri sırasında grup üyelerini (çocuklar, yaşlılar veya endişeli katılımcılar) destekler.

Eğitimciler bu beceriyi şu şekilde vurgular:

Öğrencileri aktif dinleme, güvence verme ve empatik iletişim konusunda yönlendirin.

Duygusal desteğin grup güvenliği ve etkili karar alma üzerindeki etkisini vurgulayın.

Belirsizlikle başa çıkma Uygulama:

Öngörülemez acil durumları (zoonotik salgınlar, ani hastalıklar, vahşi yaşam kamplarındaki yapısal arızalar) kapsayan "Afet Senaryoları" slaytları. Eğitimciler bu beceriyi şu şekilde vurgular:

Duygusal tepkiler ve uyum stratejileri üzerine düşünceleri yönlendirin.

Farklı doğa felaketi türlerinin ve bunların öngörülemez sonuçlarının karşılaştırılmasını teşvik edin.

Düşünceli kararlar alın

Sonrasında pratik yapın: Öğrencilerin müdahale stratejileri geliştirdiği, vahşi doğa felaketi türlerini (gıda kirliliği, toplu can kaybı olayları, zoonotik salgınlar) sunan slaytlar.

Eğitimciler bu beceriyi şu şekilde vurgular:

Eylemleri mantıklı ve empatik bir şekilde gerekçelendirmek için tartışmaları kolaylaştırın.

Karar verme sürecinde grup üyelerinin psikolojik refahının dikkate alınmasını teşvik edin.

Co-funded by
the European Union

Değerlendirme Desteği – Öğrenci İlerlemesini Nasıl Kontrol Edebilirsiniz?

Bu eğitim modülünün sonunda, katılımcılar oturum boyunca ele alınan temel kavramları anlama düzeylerini değerlendirmek üzere tasarlanmış 10 soruluk çoktan seçmeli bir testi tamamlarlar. Bu test, bilginin kalıcılığını, doğal afet mağduru psikolojisinin anlaşılmasını ve uzak veya kaynakları kısıtlı ortamlarda başa çıkma stratejilerinin uygulanmasını değerlendirir.

Ek Değerlendirme Stratejileri

1. Duygusal Tepki Sıralaması

Nasıl çalışır:

Öğrenciler 3-4 doğa felaketi senaryosunu (örneğin, gıda kirliliği, zoonotik salgın, yürüyüş sırasında ani hastalık) inceler ve grubun psikolojik refahını en iyi destekleyen tepkileri sıralar.

Ortaya koydukları:

Uzak ortamlarda duygusal desteğe öncelik verme, stresi yönetme ve karar alma becerisi.

Psikolojik ilkelerin uygulanması ve vahşi yaşam bağlamlarında mağdur tepkilerinin anlaşılması.

2. Başa Çıkma Planı Mücadelesi

Nasıl çalışır: Bir senaryo veya videodan sonra, öğrenciler sakin kalmak, kaygıyı azaltmak, güvenliğini sağlamak ve doğada grup üyelerine güvence sağlamak için adım adım bir plan oluştururlar.

Neyi ortaya koyar: Bilgiyi sentezleme ve dayanıklılık stratejilerini uygulama becerisi.

Baskı altında pratik ve empatik eylemlerle grup refahını desteklemeye hazır olma.

Co-funded by
the European Union

Ek Arka Plan Materyalleri

Akademik Makaleler ve Dergiler

Mortimer, A. R. (2023). Psychological first aid for wilderness trauma: Interventions for expedition or search and rescue team members. *Wilderness & Environmental Medicine*, 34(1), 1–7.

<https://doi.org/10.1016/j.wem.2023.02.009>

- **Mortimer, A. R. (2010).** Mental health response to acute stress following wilderness disaster. *Wilderness & Environmental Medicine*, 21(4), 337–344. <https://doi.org/10.1016/j.wem.2010.06.011>
- **Kim, E. Y., Lee, Y. S., & Lee, H. J. (2021).** Development of psychological first aid guidelines for disaster mental-health professionals. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(20), 10752. <https://doi.org/10.3390/ijerph182010752>
- **Lee, Y., Yang, Y., Pyo, J.-E., Lee, B., Kim, C., & Choi, J.-H. (2025).** The feasibility of a two-day intensive forest therapy incorporating mindfulness practices for natural disaster-affected individuals. *Frontiers in Psychology*, 16, 1603924. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1603924>

Çevrimiçi Eğitim ve Yönergeler

Ulusal Çocuk Travma Stres Ağı (NCTSN) – Çevrimiçi Psikolojik İlk Yardım

Interactive training in Psychological First Aid for disaster contexts.

<https://learn.nctsn.org/course/index.php?categoryid=11>

Co-funded by
the European Union

Kaynaklar

- Mortimer, A. R. (2023). Psychological first aid for wilderness trauma: Interventions for expedition or search and rescue team members. *Wilderness & Environmental Medicine*, 34(1), 1–7. <https://doi.org/10.1016/j.wem.2023.02.009>
- Mortimer, A. R. (2010). Mental health response to acute stress following wilderness disaster. *Wilderness & Environmental Medicine*, 21(4), 337–344. <https://doi.org/10.1016/j.wem.2010.06.011>
- Kim, E. Y., Lee, Y. S., & Lee, H. J. (2021). Development of psychological first aid guidelines for disaster mental-health professionals. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(20), 10752. <https://doi.org/10.3390/ijerph182010752>
- Lee, Y., Yang, Y., Pyo, J.-E., Lee, B., Kim, C., & Choi, J.-H. (2025). The feasibility of a two-day intensive forest therapy incorporating mindfulness practices for natural disaster-affected individuals. *Frontiers in Psychology*, 16, 1603924. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1603924>
- National Child Traumatic Stress Network (NCTSN). (n.d.). *Psychological first aid online training*. Retrieved from <https://learn.nctsn.org/course/index.php?categoryid=11>
- The Mountaineers. (n.d.). *PFA for mountaineers*. Retrieved from <https://www.mountaineers.org/about/vision-leadership/board-of-directors/committees/branch-leadership-committee/outdoor-leadership-committee/seminars-clinics/psychological-first-aid-for-mountaineers-online-classroom>
- World Health Organization (WHO). (2011). *Psychological first aid: Guide for field workers*. Retrieved from <https://apps.who.int/iris/handle/10665/44615>

ORTAKLIK

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

VET-READY İLE KOLAYLIKLA ÖĞRENİN
BÖLÜM 3: ORMAN AFETLERİ FARKINDALIĞI VE VAHŞİ
DOĞADA HAYATTA KALMA
EĞİTİM MODÜLÜ 17: Vahşi Doğa Ortamında Afet
Mağduru Psikolojisini Anlamak

Bizi takip edin

<https://vetready.eu/>